

Newspaper on the Rights of Persons with Disabilities of Kosova

e-mail: newspwd@yahoo.com

010

Engellilerin insan haklarıyla ilgili gazete

Bu gazete, Priştine'deki Amerikan Ofisinin yardımıyla yayın hayatına başladı.
"Bu girişim Priştine'deki Amerikan Ofisi tarafından desteklenmektedir. Düşünce, sonuç ve tavsiyeler müelliflere ait olmakla, Hükümetin düşüncesidir, anlamına gelmez".

Bu sayının finansmanı, Azınlık ile Multi-etnik Medyalara ve yan bırakılmış diğer gruplara Destek Fonu'dan yapılan bağışla sağlanmıştır.
Bu Fon, Kosova Hükümeti tarafından oluşturulmuştur.

Dünyamıza hoş geldiniz!

Kar amacı gütmeyen bu aylık dergi beş dilde yayınlanmaktadır: Amavutça, ("Koha Ditore"yle ek olarak), Boşnakça ("Alem"le ek olarak), Sırpça ("Jedinstvo"yla ek olarak) ve Türkçe ("Yeni Dönem"le ek olarak). Web sayfamızda, üstte belirtilen dillerin dışında İngilizce olarak da dergimize ulaşabilirsiniz: www.lpkosova.com

Tina Kaidanow'un mektubu

Derginize katkı sunabilmek için yaptığınız daveti büyük bir memnuniyetle kabul ettim. Siz ve ekibiniz, farklı çalışmalar yaparak, engelli olanlara daha kaliteli bir yaşam sağlamaktasınız. Ancak bu çalışmayı tek başına yapmanız zor. Kosova toplumu, Avrupa'ya entegrasyon yolunda, herkese eşit imkanlar sağlamak için önemli adımlar atmalıdır.

Uluslararası camia, hoşgörünün yaşam kuralı olması için Kosova ahalisiyle çalışmaktadır. Kosova'da hoşgörünün konsepti genelde halklararası ilişkiler bağlamında kullanılmakta, oysa ki hoşgörü, insanlar arasındaki her çeşit farkı kapsamaktadır. Kosova'da, barınan çok sayıda toplulukların farklılıklarını saygılayan demokratik bir toplumun kurulmasını amaçlayan ortak çabalarımızda, toplumumuzun içinde yönetek ve becerileri farklı olan, ihtiyaçları değişik olan ve topluma katkıları farklı olacak insanların da bulunduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız.

Engelliler ve özürtiler topluluğu içinde haklararası ilişkilerin güçlü olduğu gözlenmektedir. Şahsi tecrübelerimize dayanarak, "işaretlemek" yada hayatın ana akışlarından izole eden sınıflara bölmek değil, farklılıklara hoşgörüyle bakmayı öğrendiniz. Bu hususta sizlerden çok şeyler öğrenebiliriz.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bizler, bu konuyu son derece ciddi yaklaşım göstermekteyiz. 20. yüzyılın ikinci yarısındaki gelişmeler, özellikle vatandaş hakları ile kadın haklarını savunan hareketlerin yaygınlaşması, kamuoyu ile yasa getirenlere, tüm vatandaşlarımızın Amerika toplumunda yer alması hakkının olduğunu ve her bireyin katılımını sağlamakla sorumlu olduğumuzu anlamamıza yardımcı olmuştur. Halkın bu konuda bilinçleşmesi, devam eden bir proje olurken, tüm azınlıkların Amerika toplumuna sunduğu katkı o kadar açıktır ki, bunun hiç bir zaman farklı olduğuna inanmak mümkün değildir.

ABD Ofisi ve Amerika halkı adına engelli olan kişilerin karşılaştıkları sorunlar konusunda Kosova kamuoyunun bilinçleşmesinde, ayrıca, Kosova'da tüm toplumun sizin özel ihtiyaçlarınız hususunda olduğu gibi sizin topluma sunacağınız katkı konusunda da bilinçleşmesinde başarılar dilerim.

Saygılarımla,
Tina Kaidanow

YENİ SÖZLEŞME-YENİ DÖNEM

Engelli olan kişilerin insan hakları ile özgürlüklerinin korunumu ile tanıtılmasında tarihi bir adım atıldı. Ad Hoc Komitesi Engelliler Hakları Sözleşme tasarısı ve imkanlar protokolünü onayladı. Bu gelişme, dünyadaki 650 milyon engelli yada nüfusun yüzde 10'unu teşkil eden engelliler için tarihi bir olaydı.

Ad Hoc Komitesi'nin toplantısına BM'ye üye 120 ülke heyeti, BM ajansları ile kurumları temsilcileri, insan hakları ulusal kuruluşları ve tüm dünyadan 800' den fazla HDÖ'nün temsilcileri katıldı.

Beş yıl süren görüşmelerin ardından Birleşmiş Milletler üye ülkeleri, engelli olan kişilerin haklarının korunmasına ilişkin yeni bir sözleşmenin hazırlanması konusunda uzlaştı. Ardından da dünya nüfusunun yüzde 10'nuna iyileştirmeler getirecek engelliler hakları Sözleşmesi'ni onayladılar.

Engelliler Hakları Sözleşmesi'nin onaylanması dolayısıyla BM Genel Sekreteri Kofi Annan yaptığı açıklamada, bunun, tüm dünyada 650 milyon engelli için tarihi bir gelişme olduğunu belirterek, "Sözleşme engellilerin tüm diğer insanlar gibi aynı haklara sahip olacakları dönemin başlangıcıdır" dedi.

BM Ad Hoc Komitesine başkanlık yapan Yeni Zelanda Büyükelçisi sn. Don Mckay yaptığı açıklamada, "bu BM ve engelliler için büyük bir gündür. Bu iyi bir sözleşmedir ve milyonlarca insana faydalar sağlayacaktır" dedi.

"Little People of Kosova" HDÖ temsilcisi ve engelliler hakları uzmanı Hilmiçeta Apuk, engellilerin insan hakları ile gururlarının öne sürülmesi ve üzerinde durulması sürecine etkin bir şekilde katılarak, özellikle kız ve kadın engellilerinin şiddet, yaralanma, suistimar, kötüye kullanma ve yasadışı faydalanma olaylarına ve ayrımcılığa daha fazla maruz kaldıklarına dikkat çekti. Bu nedenle tüm devletler, bu Sözleşme'de yer alan engelli olanların insan hakları

ile temel özgürlüklerden yararlanmaları için tüm gerekli önlemleri almaları gerekir. Apuk ayrıca, engelli çocuklara özenle önem verilmesi ve engelli çocuklara yönelik tüm aktivitelerde çocuk çıkarına en uygun olan ilgi gösterilmesi gereğine işaret etti.

Bağışçılar ABD Priştine Ofisi, Soros ve Kosova PTT Kurumu, BM Ad Hoc Komitesi'nin üyesi olarak "Little People of Kosova" HDÖ'nün 14 ile 25 Ağustos 2006 tarihlerinde Nyuyork'ta düzenlenen ve engelli olanların hak ve gururlarının korunması ile muhafaza edilmesini öngören heryanli ve bütünleyici Sözleşme Tasarısı'nı hazırlamakla görevli BM Ad Hoc Komitesi'nin 8. oturumunda etkin rol almasını sağladı.

insan hakları alanında Sözleşme'nin öneminden hareket ederek, Kosova'nın uluslararası sahnesinde itibarının artmasına katkıda bulunacak olan insan haklarının korunması ve tanıtılmasında Kosova'nın pozitif imajının pekiştirilmesinde Little People of Kosova HDÖ'nün son derece önemli başkanı sözkonusudur.

Engelliler Hakları Sözleşmesi'ne bağlı tüm belge ve metinler Birleşmiş Milletlerin şu web sitesinde yer almaktadır:

[Http://www.un.org/esa/socdev/enable/](http://www.un.org/esa/socdev/enable/)

MINİ OLİMPİYAT

Milli Konsey

GLOBAL AĞ

Farklara saygılı olalım!

ENGELLİLERE YÖNELİK ULUSAL KONSEY KURULDU

Kosova Hükümeti engelli kişiler için Ulusal Konsey kurdu. Konseyin kuruluş toplantısı 03.07.2006 tarihinde yapıldı. Konsey şu 16 üyeden oluşmaktadır:

1. Lutfi Haziri-Kosova Başbakan Yardımcısı-Konsey Başkanı
2. Habit Hajredini-İyi Yönetim Dairesi Müdürü-Başbakanlık Ofisi
3. Lulzim Leci-çalışma ve Sosyal Bakan yardımcısı-üye
4. Bujar Kadriu-Kosova Görme Engellileri Derneği-üye
5. Fevzi Berisha-Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakan Yardımcısı üye
6. Agim Vatovci-Yürüme Engelliler Derneği-üye
7. Halit Ferizi-Hendikos-üye
8. Aziz Lila-Yerel Yönetim Bakan yardımcısı-üye
9. Ramadan Gashi-"Deshira" kulübü üye
10. Fadil Kryeziu-Sağlık Bakanı Yardımcısı-üye
11. Sabrije Zeqaj-Handikos-üye
12. Blerim Baruti-Ulaşım Bakanı Yardımcısı-üye
13. Hilmijeta Apuk- "Little People of Kosova" HDÖ-üye
14. Faruk Kukaj-üye
15. Saqir Hagjaj-Opfakos-üye
16. Boban Stankoviç-Özürülüler Derneği-üye

Ulusal Konsey yılda en az dört kez toplanmalıdır. Toplantı yapılması talebi üyelerin çoğunluğuyla yada Başbakanlık Ofisi temsilcisinin girişimi üzerine yapılabilir.

BAŞBAKAN'DAN AZINLIK MEDYALARI'NA DESTEK

Kosova Hükümeti azınlık ve çok etnisiteli medyalara mali destek sağladı. Engelli kişilerin insan haklarını ele alan ve üç dilde yayımlanan ayrıca, ek olarak "Koha Ditore", "Alem" ve "Yeni Dönem" gazetelerinde yer alan "Newspaper on the Rights of Persons with Disabilities of Kosova" adlı aylık gazete çıkaran Little People of Kosova Hükümet Dışı Örgütü (HDÖ) iki sayılık mali destek aldı.

Mali destek kazananlar arasında İpek Körler Derneği tarafından yayımlanan "Sfida Jone" dergisi de kazandı.

Mali destek kazananlara çeklerini veren Başbakan Agim Çeku, bu medyalara gelecekte de başarılar diledi.

GÖRME ENGELLİLERİN GAZETESİ

Arnavutça ve Boşnyakça olmak üzere "Sfida Jonë" gazetesinin ilk sayısı çıktı. Gazete İpek'teki görme engelliler için özel okul ile işbirliği yapılarak İpek Körler derneği tarafından hazırlandı. Başbakanlık Ofisi de gazeteye maddi kaynak sağladı. İlgililer gazeteyi Kosova Körler Birliği'nin yerel ofislerinde sağlayabilirler.

GÖRME ENGELLİLER İÇİN DE SPOR

Kosova Görme Engelliler Spor Federasyonu Başkanı ve İpek Görme Engellileri Derneği Koordinatörü sn. Daut Tishuki ve İpek "Xheladin Deda" görme engelliler özel okulu müdürü sn. Ahmet Mahmutaj bu yılın Haziran ayında 10 günlük Brüksel ziyaretini gerçekleştirmiş oldular. Kosovalı konuklar, son derece yararlı temaslarda bulundu.

Temaslarda Kosovalı temsilciler, Kosova Görme Engelliler Spor Federasyonu'nun Avrupa Görme Engelliler Spor Federasyonu'na kabul edilmesini talep etti.

Bu öneri Belçika Olimpiyat öncesi Komitesi'ne resmi olarak sunuldu. Öneriyi Almanya ve Holanda Olimpiyat Komiteleri de destekledi.

Temaslarda Kosova Görme Engelliler Federasyonu'nun Avrupa Görme Engelliler Federasyonu'na kabul edilmesi için şartlardan biri olan görme engellilere yönelik sporlarda Kosova hakemlerine uluslararası lisans verileceği uluslararası nitelikteki bir toplantının İpek'te yapılması sözleşildi.

Kosova heyeti bu ziyareti çerçevesinde Belçika'da görme engelliler özel okulu olduğu gibi İpek şehri ile kardeş olan Holanda'daki Molye şehrini de ziyaret ettiler.

TEŞEKKÜRNAME

Sözleşme metni hazırlıklarıyla ilgili BM Ad Hoc Komitesi Sekizinci Oturumu'na Kosova'nın katılımı nedeniyle.

BAŞARILI İSTİHDAM

"Hendicapped and Disabled People of Kosova" HDÖ HDPK (Kosova engelliler ve özürülüler derneğinin HKÖ) bu örgütün 20 üyesine iş buldu. Dolayısıyla bu kişilerin ailelerinin ekonomik durumu düzeldi.

Fırsattan yararlanarak HDPK HDÖ Başkanı sn. Agim Vatovci'ye başında bulunduğu örgütün bu önemli başarısından söz etmesini rica ettik.

-Öncelikle, kuruluşundan bu yana örgütümüze mali destek sağlayan ve bu sayede üyelerimizin istihdam edilmesinde önemli başarılarımıza imza atmamıza geniş imkanlar yaratan ABD Priştine Ofisine şükranlarımı belirtmek isterim. Çalışmalarımızın başlangıcında üyelerimize bilgisayar ve İngilizce kurslarını sağladık. Bu sayede, üyelerimizin profesyonel becerileri arttı. Günümüzde yeni teknolojilere yanıt verebilmeleri için üyelerimizin iş edinmesi alanında büyük gayretler sarfettik. Sonuçta özel kesimde olduğu gibi kamu kesiminde de 20 üyemize iş bulmayı başardık. Buna göre Kosova Polis Hizmetleri'nde (KPH) 9 üyemiz çalışmaktadır. Dolayısıyla sadece bu üyelerimizin ailelerine yardım olmaktan ziyade, üyelerimize insan gururunu muhafaz etmelerini sağladık. Bu insanların bugün toplumumuza yararlı kişiler olmakla birlikte Kosova toplumuna yardımcı olmaktan mutluluk duymaktalar. Diğer yandan bu kişilere sosyal yardım veren devlet bütçesine de yardımcı olduk.

Bu değerlendirmelerde bulunan sn. Agim Vatovci, gelecekte devletin bu kişilere daha büyük anlayış göstereceği ve engellilerin iş bulmasına destek olacağını umut ettiklerini belirtti.

İş yapmanın tüm uluslararası belgelerde yer alan özellikle de uluslararası Engelliler Sözleşmesi'nde altı çizilen en önemli insan haklarından biri olduğunu hatırlatmak isteriz. Özellikle sözleşmede, diğer insanlarla eşitlik ilkesi esasınca tüm devletlerden engellilere çalışma hakkını tanıması talep edilmekte.

Değerli okurlar,

25 Eylül 2006 tarihi, engelli olanların hakları konusunda altın harflerle yazılacak.BM Ad Hoc Komitesi bu kutsal tarihte Engelliler Hakları Sözleşmesini onayladı.Bu olay,bütün dünyada 650 milyon yada toplam nüfudün yüzde 10'u için büyük bir gündü.Bu sözleşmenin onayını tüm uygar dünya alkışladı.Sözleşme'nin onayını BM'ye üye 120 ülkenin heyeti,BMÖ nezdindeki ajans ve enstitüler,insan haklarına ait ulusal kurumlar ve Kosova'nın aralarında bulunduğu tüm dünyadan HDÖ'lerin 800 kadar temsilcisi ayakta karşıladı.

Engelli olan kişilerin insan haklarının korunmasına

ilişkin yeni Anlaşma daha doğrusu Sözleşme,tarihi bir ilerlemeye ışık tutmaktadır.Nitekim, bundan böyle tüm devletler tek tek çalışmalı, engelli haklarını daha da ileriye taşımalı,bu hakları uygulamalı ve yaşadığımız asırda bu sözleşmenin getirdiği insani özelliklerini tüm kurumlara özellikle de yetkili devlet enstitülerine tanıtmalıdır.

Ücretsiz olarak dağıtığımız aylık gazetemizin engelli olan kişilerin insan haklarını tanıtmada konusunda çalışmalarına devam edeceğini umut etmekteyiz.

Saygılarımla,
Hilmnijeta Apuk

POLONYA "FRANKLIN ROOSEVELT FDR" ÖDÜLÜ İLE ÖDÜLENDİRİLDİ

19 Eylül 2006 tarihinde (Nyuyork) Birleşmiş Milletler,engellilerin başarılı ve etkili bir şekilde topluma kazandırılması dolayısıyla Polonya'ya Uluslararası Franklin Delano Roosevelt (FDR) ödülünü verdi.Nyuyork'ta BM binasında ödülü alan Polonya Devlet Başkanı Lech Kaczynski yaptığı açıklamada,ülkesinin bu yönde harcadığı

çabalarının,engellilerin özgürce katılımı ve haklarının korunmasına yönelik olduğunu, engellilerin haklarının da Polonya'da Anayasa ile koruma altına alındığını belirtti. Başkan Kaczynski Polonya'nın,BM tarafından onaylanan Engelliler Hakları Sözleşmesi'ni onaylayacağını tahhüt etti. Ödül, polio hastalığı yani çocuk felci sonucu iki ayağından felçli olan ABD eski başkanı Franklin Delano Roosevelt'in anısına verilmektedir.

Fotoğraf:
Soldan:Polonya Başkanı Kaczynski,BM Genel Sekreteri Kofi Annan ve Franklin Roosevelt'in torunu Anna Eleanor Roosevelt.

GLOBAL AĞ

Engelli olanların haklarını savunan ve uygulayan sivil toplum örgütleri ile hükümet ajanslarının RI Genel Kurulu'nun toplantısı Nyuyork'ta 27-28 Ağustos 2006 tarihlerinde düzenlendi.Toplantıda "Little People of Kosova" HDÖ'nün başvurusu desteklenerek,82 ülke arasında üye olarak yer alması kabul edildi.Bu ağ,Engelliler Hakları Sözleşmesi ile garanti altına alınan haklarının tanıtımı ve gelişmesi yönünde çalışmaktadır.

Önyargısız imkanlar

AMERİKA BAŞKANI ROOSEVELT TEKERLEKLİ SANDALYEDE BEYAZ SARAY'DA

20. Yüzyılın en önemli şahsiyeti ve ABD'nin 32. Başkanı Franklin D. Roosevelt,Beyaz Saray'da sandalyeli tekerlekte üç dönem görev süresinde (1933-1945) ekonomik kriz ve İkinci Dünya Savaşı olmak üzere iki dünya krizi sırasında Amerika halkını başarıyla yöneten dünyada eşli olmayan liderdir.

Başkan Roosevelt Birleşmiş Milletlerin kurulmasının fikir babalarından biri olmakla birlikte,Birleşmiş Milletlerin BM dünya genelinde azınlıkların durum ve haklarının iyileştirebileceğinden emindi.Zira engelliler dünyadaki her toplumda azınlığı teşkil etmektedir.

Birleşmiş Milletlerin kuruluşunun 50. yıldönümü dolayısıyla 1995 yılının Ekim ayında "Franklin Roosevelt ve Eleonora Roosevelt Enstitüsü" dünya çapında özürli kişilerin durum ve haklarının iyileştirilmesi alanında harcanan üstün çabalar adına "Franklin Delano Roosevelt Uluslararası Ödül" verilmesini karara bağladı.Bu girişim,metin tasarisinin 2006 yılı Ağustos ayında BM'de onaylanan ve "Dünya Eylem Programı'nın" (World Programme of Action). tamamlandığı Engelliler Hakları Sözleşmesi'nin hazırlanması gereksinimi önplana çıkarmıştır.Sözkonusu Program dünyadaki devletler,topluluklar,örgütler,dinler ve iyi niyetli insanlara, ekonomik,insani ve sosyal sebeplerden dolayı engellilere geniş imkanlar tanınmalarını tavsiye etmektedir.

ATICILIK

Atıcılık ile atletçilerin kuvvet ve konsentrasyonu test edilmekte. Bu spor, (felç, spina bifida ve amputasyon olmuş...) engelli atletçilere açıktır. Bu spor üç işlevli sınıfa bölünmektedir. Yarışma bireysel yada takım halinde yapılabilir. Yarışmacılar da ayakta yada tekerlekli sandalyede oturarak yarışabilir. Yarışmacılar on çember ile işaretlenmiş uzaktaki hedefe atış yapmaktalar. Uluslararası Atıcılık Olimpiyat Öncesi Komitesi İPC Yönetim Kurulu, Uluslararası Atıcılık Komitesi'nin (FİTA) kurallarını uygulamaktadır. Bu bağlamda Olimpiyat öncesi atıcılık yönetmeliği gereğince bazı değişiklikler mevcuttur. Günümüzde 37 ülkenin sporcusu atıcılıkta yarışmaktadır ve ülkelerin sayısı giderek artmaktadır. Atıcılık, Roma'da 1960 yılında Olimpiyat öncesi spor branşı olarak ilan edilmiştir.

TEKERLEKLİ SANDALYEDE ESKRİM

Olimpiyat öncesi bu spor branşı özürülüler tarafında da giderek ilgi görmektedir. Bu sporun özelliklerinden biri yarışma esnasında tekerlekli sandalyelerin yere sabitlenmesidir. Buna rağmen, yarışmacılara vücudunun üst kısmıyla serbest hareket etmesine, bir adım öne atmasına ve yarış

esnasında hızlı hareketlere izin verilmektedir. Bu spor branşında ayakları amputasyon olmuş ve felçli olan kadın ve erkek engelliler yarışabilir. Yarışma ferdi ve ekipsel olarak (ekipte üç yarışmacı) yapılabilir. Uluslararası Eskrim Komitesi (IWFC) resmi yönetim encümenidir. Bu branş 1960 yılında Roma'da yapılan Olimpiyat öncesi yarışmada Olimpiyat öncesi sporlarına ilave edilmiştir. Bu branşta 24 ülkenin sporcusu yarışmaktadır.

TEKERLEKLİ SANDALYE'DE DANS ETMENİN GÜZELLİĞİ

Şıklık, tarz ve ritim, tekerlekli sandalyelerle yapılan danslarda zafere götüren özelliklerdir. Tekerlekli sandalyelerle yapılan spor dansları, fiziki hareketleri sınırlı olan engellileri daha doğrusu omur kemiği sakatlığı olan kişileri dahil etmekte. Tekerlekli sandalyedeki dansçılar, ayakta duran kişi ile "combi" tarzında partnör olarak yada tekerlekli sandalyelerde olan iki kişi ile eşli dans yapabilir. Alışlagelmiş bu danslar valser, tango, Viyana valseri, folkstrot ve step dans çeşitlerini kapsamaktadır. Güney Amerika dansları samba, cha-cha-cha, ramba ve paso danslarını içermektedir. Yarış dört, altı yada

sekiz çift ile tatbik edilmektedir. Tekerlekli sandalyelerde olanların ilk uluslararası dans yarışması 1977 yılında İsveç'te yapıldı. Yıllardan sonra bölgesel ve uluslararası nitelikte dans yarışları düzenlendi. İlk dünya şampiyonası da 1998 yılında Japonya'da gerçekleşmiş oldu. Aynı yılda bu yarışma olimpiyat öncesi spor olarak ilan edildi. Olimpiyat öncesi tekerlekli sandalyede dans Komitesi (IPWDS) Uluslararası dans Federasyonu'nun (IDGSF) belirlemiş olduğu kurallarını uygular. Tekerlekli sandalyede dans sporunu 19 ülkenin yarışçıları yapmaktadır.

Engelli çocukların velilerini biraraya toplayan hükümet dışı örgütü olan Opfakos tarafından örgütlenen iki günlük mini olimpiyat düzenlendi. Olimpiyat yarışlarına çeşitli teşhisi olan engelli çocuk ve gençler katıldı.

Olimpiyat'a Kosova'nın 27 belediyesinden gelen veli ve çocuklar olmak üzere toplam 577 kişi hazır bulundu. Çeşitli spor branşlarında voleybol, basketbol, pikado, atıcılık, görme engelliler için ringbolt, tekerlekli sandalelerde hız yarışı, satranç ve çocuklar için sınırsız oyunlarda toplam 156 engelli yarıştı. Kazananlara bireysel ve ekipsele yarış için kupa ve madalyalar verildi.

Yarışlar bu yılın Haziran ayında Vıçitrin'daki Polis okulunda yapıldı. Yarışlar, KPH ve Spor Bakanlığı'nın spor ve gençlik Dairesi tarafından desteklendi.

Engellilerin spor ve rekreasyon hakkı, Engelliler Sözleşmesi'nde yer alan haklardan biridir. Sözleşme'de, tüm devletlerin bu kişilere, engellilere özgün olan özel spor yarışlarını örgütlemeleri, geliştirmeleri ve bu yarışlara katılmaları imkanlarını sağlamaları ve bu kişilerin spor objelerini kullanmaları yükümlülüğüne dikkat çekiliyor. Söz konusu mini olimpiyat, engelli çocukların spor aktiviteleri ve rekreasyon ile yarışlara eşit katılımını sağladığı için büyük önem taşımaktadır.

BRÜKSEL ZİYARETİ

EDF'nin "CARDS bölgesinde himayeci örgütleri ile ağının kurulmasını destekleme projesi çerçevesinde, Kosova, Bosna ve Herseg ile Makedonya'daki engelli kişilerin sorunlarıyla yakından ilgilenen heyetler 19-27 Haziran 2006 tarihlerinde Brüksel'de incelemelerde bulundu. Kosova'nın beş üyelik heyetini, Ramadan Gashi (Kosova İşitme Engellileri Derneği) ve tercümanı, Afrim Maliqi (Hendikos), Aziz Nishori (Opfakos), Medjid Funiqi (Kosova görme engellileri derneği)

Ziyaretin amacı, Avrupa Birliği çerçevesinde özellikle engelli kişilerle ilgili konular alanında kararların alınması süreci ve istikrar ile Avrupa Birliği'ne üye olma süreçleriyle tanık olmaktır. Ziyarete katılanlar, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Komisyonu yetkilileriyle temaslarda bulundu.

EDF, enstitülerin çalışmaları ve lobi oluşturma konusunda bir toplantı tertipledi. Heyet üyeleri düşünce ve tecrübe teatisinde bulunmak amacıyla belirli Avrupa malülleri örgütleri temsilcileriyle de biraraya geldiler.

İNSAN HAKLARI SEMİNERİ

26 Ağustos 2006 tarihinde Nyuyork'ta Engelliler Hakları Sözleşmesi'nin uygulanması konulu geniş çapta bir seminer düzenledi. Seminerde yapılan tartışmalarda, Yeni Zelanda Büyükelçisi ve BM Ad Hoc Komitesi sn. Don Mackay, Almanya Üniversitesinde öğretim görevlisi prof. sn. Theresia Degener, Hükümet temsilcileri ve aralarında "Little People of Kosova" HDÖ temsilcisinin de yer aldığı tüm dünyadan sivil toplum örgüt temsilcileri de söz aldı.

Seminer, engellilerin insan hakları konusunda dünyanın dört bir yanından gelen uzmanları biraraya topladı. Seminerde, Hükümet ve temsilcilerin, Engelliler Hakları Sözleşmesi'ndeki bu kişilerin insan haklarının korunmasını ve durumlarının düzelmesini sağlayacak politika ile programların üretilmesi imkanları üzerinde duruldu.

Seminerin amacı, Sözleşme'yi kısmen yada tümüyle uygulamak, engellilerin hakları konusunda bilinci artırmak, genel düzeyde tecrübe teatisinde bulunmak ve hükümetler ile sivil örgütler arasında ortaklığı pekiştirmektir.

Seminer RI dhe USICD (U.S. International Council on Disabilities) tarafından organize edildi. "Little People of Kosova" HDÖ'nün seminere katılışına ABD Priştine Ofisi, SOROS ve Kosova PTT kurumu maddi destek sağladı.

FARKLILIKLARA SAYGILI OLALIM

8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü kadın engellilerin hakları mercek altına alınarak kaydedildi. Bu yıl da kadınlar günü Priştine "Grand" otelinde kutlandı. Kutlamaya Kosova'nın dört bir yanından 120 kadar engelli bayan katıldı. Bayanlara hediye ve Engelliler Hakları Sözleşmesi'nde yer alan kadın haklarını işleyen bröşürler dağıtıldı. Kutlamadan çıkan mesaj, FARKLILIKLARI SAYGILAYALIM! oldu.

Kadın engellilerin haklarının ilerletilmesini amaçlayan çalışmaları, yaptıkları konuşmalarıyla, ABD'nin Priştine Ofisi temsilcisi sn. Wendy Kolls, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) bünyesindeki insan hakları ve yasal kurallar Dairesi Müdürü sn. Henry McGoven, Kosova PTK temsilcisi sn. Seremb Gjergji, İyi Yönetim Dairesi temsilcisi sn. Habit Hajredini, FES temsilcisi sn. Besa Luzha ve UNMIK temsilcisi sn. Maddalena Pezzoti desteklediler. Kutlamada, HDÖ ve DMD Gönüllü Program temsilcileri sn. Xhevat İslami, Fazile Bungu, Hilmiñjeta Apuk da birer konuşmada bulundular.

ABD Priştine Ofisi ve Sağlık Bakanlığı, kutlamanın başışçılıydı.

HAKLARA ANAYASAL GARANTİ

12 Nisan 2006 tarihinde Priştine'de engellilerin karşılaştıkları sorunlarla ilgilenen Kosova'nın tüm belediyelerinden HDÖ yetkileri arasında bir toplantı düzenlendi. Engelliler Hakları Sözleşmesi esasınca engellilerin haklarının gerçekleştirilmesi hedeflerine varılması, toplantının ana gündem maddesiydi. Toplantıya katılanlar, Engelliler Hakları Sözleşmesi'ndeki hedeflere hangi şekilde ulaşılması için ortaklaşa çaba sarfedilmesi amacıyla, Kosova'da görev yapan uluslararası etmenler, Kosova Meclisi milletvekilleri, sivil toplum ile özel sektör temsilcilerine çağrı yapıldı. Toplantıda sözkonusu alanda imkanların sağlanmasıyla birlikte bu hakların Kosova Anayasası'na konulması ve herkes tarafından saygılanması istendi. Toplantı, "Little People of Kosova" müdürü Hilmiñjeta Apuk'un girişimiyle yapıldı.

KOSOVA ÇOCUKLARININ İKİNCİ KURULTAYI

Haziran uluslararası çocuk günü dolayısıyla Kosova çocuklarının ikinci kurultayı düzenlendi. Kosova'nın dört bir yanından seçilen çocukların büyükelçileri olarak engelli olan 6 çocuk, kendilerini kabul eden Kosova Başkanı Fatmir Sejdiu'ya önemli mesajlar içeren mektupları sundular. Büyükelçi çocuklarla görüşen Kosova Başkanı Fatmir Sejdiu, çocuk engellilere verilen destekten dolayı bir basın toplantısı düzenlendi.

Mektupların içerdiği mesajlarda, çocukların eğitim haklarının korunması ve bu alandaki imkanların genişletilmesi, çocuk çıkarlarının saygılanması, sağlık korunumu, çocuklarda cinsiyet eşitliği, çocuk engellilerin ayrımcılığa maruz kalmamalarına değinildi.

"BARIŞ OTOBÜSÜ" ARNAVUTLUK ZİYARETİNDE

Kosova Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kosova "Hendikep", "Hendikos", "Opfakos", "Little People of Kosova" STÖ, Görme Engelliler Federasyonu ve Sağır*Dilsizler Federasyonu üyesi 27 kişinin Arnavutluk'a kültür gezisini hem örgütledi hem de finansı açıdan destekledi.

Kültür gezisi dışında, Arnavutluk'ta engellilerin sorunlarıyla ilgilenen Sivil Toplum Örgütleri'yle bir araya gelmelerini ve aynı zamanda Bölge ve daha geniş çapta işbirliği olanaklarını tartışmalarını sağladı.

Ferizovik yakınındaki Nekudim piknik yerinde engellilere gezi düzenlendi. Gezi sırasında 125 engelli kişiye yemek verildi. Gezi kapsamında yüzme, mini futbol, pikado, satranç ve masa tenisi gibi spor yarışları örgütlendi.

Bu gezi engelliler için bir zevk, spor rekreasyonu ve engellilerin toplum ile bütünleşmesi niteliğini taşıdı. Ferizovik "Hendifer" HDÖ'nün örgütlediği gezi CDF tarafından desteklendi.

Rekreasyon ve entegrasyon, engellilere sağlanması gereken temel haklardan biridir.

Ferizovik'te ilköğretimlerini başarıyla tamamlayan altı engelli öğrenci orta okula kayıtlanma sırasında sıkıntılarla karşılaşır. Engelli öğrenciler öğrenimlerini sürdürmek için kayıtlarını yaptırmakta yetkililerin anlayışsızlığına maruz kalırlar. Olaya müdahale eden "Hendifer" HDÖ sayesinde bu gençlerin, öğrenimlerini sürdürmeleri ve diğer yaşdaşlarıyla aynı rahlede oturmaları sağlandı. Engelli olanların eğitim görme hakkı, temel insan haklarından biridir ve Engelliler Hakları Sözleşmesi'nde yer almaktadır.

HENDİFER FERİZOVİK'TE İŞHANE AÇTI

HDÖ "Hendifer" Dünya Bankası projesi çerçevesinde Ferizovik'te tekerlekli sandalye ve diğer yardımcı ortopedik cihazların üretimi ve tamirinin

yapıldığı işhane açtı. World Vision de, işhanede kullanılmak üzere makinelerin bir bölümünü sağladı.

23 Ağustos tarihinde yapılan resmi açılışa çok sayıda davetli yanı sıra Ferizovik belediye yetkilisi sn. Dugajin Etemi, Dünya Bankası'ndan sn. Shpend Ahmeti, World Vision

sn. Xhevat İslami katıldı.

Ortopedia-Hendifer işhanesinin üretim programı Kosova'da tek olmakla birlikte sadece pazarın ihtiyaçlarını karşılamayı değil, engellilerin ihtiyaçlarına göre özel tasarımlar esasınca üretim yapmayı öngörmektedir.

Ferizovik'teki Ortopedia-Hendifer yöneticisi sn. Xhevat İslami yaptığı açıklamada eski tekerlekli sandalyelerin atılmaması, tamir edilmeleri için bu işhaneye getirilmesi çağrısında bulundu.

Ayrıntılı bilgiler için Xhevat İslami ve Fazile Bungu ile irtibat kurabileceğiniz tel numaraları:

0290 21 374; 044 226 923; email: hendifer_f@yahoo.com

Engelli kişilere ortopedik cihaz ve tekerlekli sandalyelerin sağlanmasının Sağlık Bakanlığı'nın yetkisinde olduğuna göre, bu Bakanlığın sözkonusu işhaneye destek sağlaması bekleniyor. Zira, engellilere gerekli cihazların sağlanması temel insan haklarından biridir.

müdürüsn. Sharon Burton, "Hendifer" yöneticisi ve proje sorumlusu

İZOLASYONA KARŞI MÜCADELE-HİZMETLERİN GELİŞTİRİLMESİ

Ferizovik "Hendifer" HDÖ, CDF Priştine Ofisi tarafından desteklenen proje çerçevesinde engellilere, ilk sırada da tek başına yaşayan engellilere yönelik hizmetler başlattı.

Hendifer tek başına yaşayan engellilere yardım etmeleri amacıyla Ferizovik'te 45 gönüllü ortaokul öğrencisini angaje etti. Bu gençler haftada üç kez, sözü edilen engellileri ziyaret edecek ve engellilerin kişisel temizliği, fizyoterapi, erzak satın alımı, yemek hazırlanması, eşya ve evlerinin temizlenmesi gibi hizmetler verecek.

"Hendifer" HDÖ'nün yetkilileri sn. Xhevat İslami ve sn. Fazile Bungu tarafından başlatılan bu insani girişim sayesinde bu yılın Mart ayından Aralık ayına kadar 50 kadar engelliye her çeşit hizmet verilecek. Bu engellilerin vücutlarında açık yaralar mevcuttu ve bu girişim yardımıyla hem yaraları kapanıyor, hemde kendilerini yalnız ve unutulmuş olarak hissetmemektedir.

"Hendifer" örgütü görevlilerinin girişimi üzerine Ferizovik'teki Aile Hekimliği Merkezi, ev şartlarında sağlık hizmet verilmesi zorunlu olan özürü ve engellilerin tedavi edilmesi ve bu insanların sıralı olarak ziyaret edilmesini kararlaştırdı.

Hükümet Dışı Örgütlerin (HDÖ) bu ve benzer eylemler, faaliyet gösterdikleri ortamların sorunlarını başarıyla çözen Hükümet Dışı Örgütler yada Sivil Toplum Örgütleri'nin desteklenmesinin toplumsal açıdan yararlı olduğunu kanıtlamaktadır.

REHABİLİTASYON VE İŞ BULMA'DA KOLAYLIKLAR

12 Elül 2006 tarihinde Hendicpped and Disabled People of Kosova HDPK HDÖ Başkanı Agim Vatovci ve ORA siyasi Parti lideri Veton Suroi düzenledikleri basın toplantısında, Agim Vatovci'nin Kosova Meclisi'ne sunduğu önerge temelince engellilerin rehabilitasyonu ve iş bulmalarında kolaylıklar sağlayacak Yasa'nın getirilmesi önerisini ortaya attılar. Yasa önergesinde kamu ve özel kesimlerdeki şirket ve kuruluşların çalışanlar sayısına göre belirli oranda engellileri işe kabul etmeleri gereğine yer veriliyor.

Kosova Telekom KPT Eğitim Merkezi

Kosova telekom PTK Eğitim Merkezi ECDL adında bilgisayar kursu organize etti. Kurs'ta Hendicapped and Disabled People of Kosova HDPK HDÖ'ye üye olan 15 kişiye bilgisayar eğitimi verildi. Kursu : Vjollca Preka, Bahtishah Basha, Petrit Frroku, Lendita Basha, Mehmet Kastrati, Edita Basha, Valbona Sahiti, Ramize Basha, Ilir Berisha, Violeta Zefi, Agim Sahiti, Aferdita Rama, Ganimete Demolli, Rabije Ajeti i Bekim Rexhepi. bütünüledi. HDPK Başkanı sn. Agim Vatovci bu kişilerin istihdam edilmesi için toplumun önde gelen etmenlerinin destek vereceğini umut ettiğini belirtti.

DUYURU

Klubi Dëshira Clubhouse tüm zeka özürülere, bu kulübün günlük aktivitelerine katılabilmek için

başvuru yapmaları çağrısında bulunuyor.

Ayrıntılı bilgi için sn. Nusret Shillova ile 044 173 974 telefon aracılığıyla irtibat kurabilirsiniz.

e-mail: clubhousedeshira@hotmail.com yada adres Haxhi Zeka sok. No 55 (teknik okulu yakınında) Priştine.

Ekim, 2006.

MESLEKİ YETENEKLER AYI

Engelliler İÇİN

NGOs PARTNERSHIP OF KOSOVA

WEB Sayfası

Donatörler:

Örgütleyici:

SÖZLEŞME

İNSAN HAKLARI

YENİ MESLEK

"Bu girişim Priştine'deki Amerikan Ofisi tarafından desteklenmektedir. Düşünce, sonuç ve tavsiyeler müelliflere ait olmakla, Hükümetin düşüncesidir, anlamına gelmez".

www.lpkosova.com